



STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
EUROPOS SAJUNGOS TEISĖS PAGRINDAI	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: partnerystės doc. Deividas Kriaučiūnas Kitas (-i): doc. dr. Deimilė Prapiestytė, dokt. Paulius Skrupskis	Vilniaus universitetas, Teisės fakultetas, Viešosios teisės katedra, Saulėtekio al. 9, I rūmai, LT-10222, Vilnius; 405 kab., tel. (8 5) 2366175, el. paštas: vtkatedra@tf.vu.lt

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Privalomasis

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Mišri	3 (rudens) semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: Konstitucinė teisė, Teisės teorija	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
6	160	36	124

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
Studentui suteikti žinių visumą apie Europos Sąjungos teisę, jos pagrindinius principus, santykį su nacionaline ir tarptautine teise, taip pat Europos Sąjungos teisės įtaką Lietuvos teisinei sistemai. Formuojami gebėjimai suvokti Europos Sąjungos teisės sistemą ir jos raidos tendencijas, aiškinti ir taikyti Europos Sąjungos teisės normas, analizuoti Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (toliau – ESTT) ir nacionalinių teismų jurisprudenciją; analitinio ir kritinio mąstymo ugdymas, gebėjimas analizuoti ir teisinių žinių taikymas.		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Studentas: - žinos Europos Sąjungos teisės sąvoką, turinį, reikšmę, sistemą, institutus, jos paskirtį ir istorinę raidą;	Paskaitos (probleminis dėstymas), seminarai (klausimai-atsakymai, diskusija, atvejo analizė, praktinių pavyzdžių nagrinėjimas, problemų sprendimas, pristatymas), savarankiškas darbas (specialiosios literatūros, teisės aktų ir teismų jurisprudencijos analizė).	Aktyvumas seminarų metu (, problemų sprendimas, pristatymai žodžiu), tarpinis atsiskaitymas (uždari ir atviri klausimai), egzaminas raštu (uždari ir atviri klausimai).
- žinos pagrindinius Europos Sąjungos veiklos principus, santykį tarp Europos Sąjungos ir Europos Sąjungos valstybių narių;	Paskaitos (probleminis dėstymas), seminarai (klausimai-atsakymai, diskusija, atvejo analizė, praktinių pavyzdžių nagrinėjimas, problemų sprendimas, pristatymas), savarankiškas darbas (specialiosios literatūros, teisės aktų ir teismų jurisprudencijos analizė).	Aktyvumas seminarų metu (atsakymai į klausimus, dalyvavimas diskusijoje, problemų sprendimas), tarpinis atsiskaitymas (uždari ir atviri klausimai), egzaminas raštu (uždari ir atviri klausimai).
- gebės teisingai vertinti Europos Sąjungos teisės įtaką Lietuvos nacionalinei teisei ir tinkamai taikyti Europos Sąjungos teisės nuostatas teisinių sprendimų pagrindimui;	Paskaitos (probleminis dėstymas), seminarai (klausimai-atsakymai, diskusija, atvejo analizė, praktinių pavyzdžių nagrinėjimas, problemų sprendimas, pristatymas), savarankiškas darbas (specialiosios literatūros, teisės aktų ir teismų jurisprudencijos analizė).	Aktyvumas seminarų metu (atsakymai į klausimus, dalyvavimas diskusijoje, problemų sprendimas), tarpinis atsiskaitymas (uždari ir atviri klausimai), egzaminas raštu (uždari ir atviri klausimai).
- išmaniai ir taisyklingai taikys reikalingas bazines Europos Sąjungos teisės sąvokas ir terminologiją;	Paskaitos (probleminis dėstymas), seminarai (klausimai-atsakymai, diskusija, atvejo analizė, praktinių pavyzdžių nagrinėjimas, problemų sprendimas, pristatymas), savarankiškas darbas (specialiosios literatūros, teisės aktų ir teismų jurisprudencijos analizė).	Aktyvumas seminarų metu (atsakymai į klausimus, dalyvavimas diskusijoje, problemų sprendimas), tarpinis atsiskaitymas (uždari ir atviri klausimai).

	jurisprudencijos analizė).	
- gebės inovatyviai ir integraliai taikyti žinias, taikant naujausias Europos Sąjungos teisės mokslo tendencijas šiuolaikiniame kontekste;	Paskaitos (probleminis dėstymas), seminarai (klausimai-atsakymai, diskusija, atvejo analizė, praktinių pavyzdžių nagrinėjimas, problemų sprendimas, pristatymas), savarankiškas darbas (specialiosios literatūros, teisės aktų ir teismų jurisprudencijos analizė).	Aktyvumas seminarų metu (atsakymai į klausimus, dalyvavimas diskusijoje, problemų sprendimas), tarpinis atsiskaitymas (uždari ir atviri klausimai), egzaminas raštu (uždari ir atviri klausimai).
- gebės savarankiškai rasti Europos Sąjungos teisės aktus, teismų jurisprudenciją, sistemaiškai analizuoti bei interpretuoti Europos Sąjungos teisės aktuose įtvirtintą teisinį reguliavimą;	Seminarai (klausimai-atsakymai, diskusija, atvejo analizė, praktinių pavyzdžių nagrinėjimas, problemų sprendimas, pristatymas), savarankiškas darbas (specialiosios literatūros, teisės aktų ir teismų jurisprudencijos analizė).	Aktyvumas seminarų metu (atsakymai į klausimus, dalyvavimas diskusijoje, problemų sprendimas).
- gebės pagrįstai, sklandžiai ir suvokiamai raštu ir žodžiu komunikuoti profesinėje bei viešojoje erdvėje, taikant įgytas Europos Sąjungos teisės žinias;	Paskaitos (probleminis dėstymas), seminarai (klausimai-atsakymai, diskusija, atvejo analizė, praktinių pavyzdžių nagrinėjimas, problemų sprendimas, pristatymas), savarankiškas darbas (specialiosios literatūros, teisės aktų ir teismų jurisprudencijos analizė).	Aktyvumas seminarų metu (atsakymai į klausimus, dalyvavimas diskusijoje, problemų sprendimas), tarpinis atsiskaitymas (atviri klausimai).
- mokės savarankiškai gilinti atskirų Europos Sąjungos teisės šakų ir institutų žinias;	Savarankiškas darbas (specialiosios literatūros, teisės aktų ir teismų jurisprudencijos analizė).	Aktyvumas seminarų metu (atsakymai į klausimus, dalyvavimas diskusijoje, problemų sprendimas).
- gebės savarankiškai surasti, pasirinkti pirminius ir antrinius informacijos šaltinius, naudotis Europos Sąjungos ir tarptautinėmis teisinės informacijos duomenų bazėmis, integruoti įgytas žinias tolimesniame teisės studijų procese.	Seminarai (klausimai-atsakymai, diskusija, atvejo analizė, praktinių pavyzdžių nagrinėjimas, problemų sprendimas, pristatymas), savarankiškas darbas (specialiosios literatūros, teisės aktų ir teismų jurisprudencijos analizė).	Aktyvumas seminarų metu (atsakymai į klausimus, dalyvavimas diskusijoje, problemų sprendimas).

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Europos integracija, tikslai ir raida. Europos sąjungos pagrindiniai veiklos principai. kompetencijos pasidalijimas tarp ES ir ES valstybių narių.	2		1				3	6	Specialiosios literatūros analizė.
2. Europos Sąjungos institucijų sistema.	2		1				3	10	Europos Sąjungos Sutarčių analizė; specialiosios literatūros analizė; Europos Sąjungos Teisingumo Teismo analizė.
3. Europos Sąjungos teisės šaltiniai, jų ypatumai.	4		2				6	12	Europos Sąjungos Sutarčių analizė; specialiosios literatūros analizė; Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisprudencijos analizė. .
4. Europos Sąjungos teisės ir nacionalinės teisės santykis: viršenybės principas, tiesioginis taikymas ir tiesioginis veikimas. Netiesioginis veikimas.	4		2				6	12	Specialiosios literatūros analizė; Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisprudencijos analizė .
5. Teisės aktų priėmimo procedūros Europos Sąjungos institucijose.	1		1				2	10	Specialiosios literatūros analizė; Europos Sąjungos Teisingumo Teismo analizė
6. Europos Sąjungos teisminių institucijų jurisdikcija ir kompetencija.	3		1				4	12	ESTT darbą reglamentuojančių teisės aktų analizė, specialiosios literatūros analizė; Europos

								Sąjungos Teisingumo Teismo jurisprudencijos analizė;.
7. Europos Sąjungos teisės laikymosi užtikrinimas valstybėse narėse.	2		1				4 10	Specialios literatūros analizė; Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisprudencijos analizė.
8. Bendrieji Europos Sąjungos teisės principai. Pagrindinių teisių apsauga.	3		1				4 10	Specialiosios literatūros analizė; Europos Sąjungos Teisingumo Teismo ir Europos Žmogaus Teisių Teismo jurisprudencijos analizė.
9. Diskriminavimo draudimas ir Europos Sąjungos pilietybė.	2		1				2 8	Specialiosios literatūros analizė; Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisprudencijos analizė.
10. Pagrindinės vidaus rinkos laisvės.	1		1				2 10	Specialiosios literatūros analizė; Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisprudencijos analizė.
							24	Pasirengimas egzaminui.
Iš viso	24		12				36 124	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Kaupiamasis vertinimas už darbą seminarų metu	10	Semestro metu	Seminarų metu galima surinkti iki 1 (vieno) balo už: teorinių klausimų pristatymą žodžiu (nuo 0,4 iki 1 balo) ir/arba teorinių ir praktinių (situacijų) užduočių sprendimą ir/arba Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisprudencijos pristatymą atskiram teoriniam klausimui (nuo 0,4 iki 1 balo). Užduotys atliekamos individualiai. Už pirmą pristatymą žodžių skiriama iki 0,4 balo, už antrą pristatymą iki 0,6 balo. Skiriant kaupiamojo balo dalį už pristatymus, vertinami šie aspektai: analizė, struktūriškai aiškus ir nuoseklus turinys, atitinkantis pristatymo temą; vaizdinės priemonės informatyvios ir tinkamos kokybės; mintys reiškiamos sklandžiai; gebėjimas didžiąją dalį pristatymo kalbėti savarankiškai (ne skaitant iš anksto parengtą tekstą); argumentuoti atsakymai į užduodamus klausimus po pristatymo; galimų problemų praktikoje identifikavimas ir jų sprendimų siūlymas. Studentui leidžiama laikyti egzaminą dalyvavus ne mažiau kaip 3 seminaruose. Už didesnę praleistų seminarų dalį privaloma atsiskaityti seminarų dėstytojų nustatyta tvarka semestro metu. Esant svarbioms ir pagrindžiamoms priežastims (liga, specialūs poreikiai ir pan.), neleidžiančioms dalyvauti seminaruose turi būti informuojamas dalyko dėstytojas semestro pradžioje.
Tarpinis atsiskaitymas	20	Semestro metu	Rašomas vienas tarpinis atsiskaitymas, kurio metu vertinami atsakymai į testo uždaro ir atviro tipo klausimus (skirtingo sunkumo, nuo supratimo iki vertinimo). Testą sudaro 20 uždaro tipo klausimų (už kiekvieną teisingą atsakymą skiriama 0,07 balo) ir 2 atviro tipo klausimai (už kiekvieną teisingą atsakymą skiriama iki 0,3 balo). Testo metu studentai turi parodyti ir žinias, ir jų pagrindu susiformuotą Europos Sąjungos teisės problematikos suvokimą, testas leidžia įvertinti įgytus naujus gebėjimus. Tarpinis atsiskaitymas nėra privalomas, jo nerašymas arba neigiamas jo įvertinimas nėra kliūtis laikyti egzaminą. Tarpinis atsiskaitymas neperrašomas.
Egzaminas	70	Semestro gale	Egzaminas raštu, vertinami atsakymai į testo uždaro ir atviro tipo klausimus (skirtingo sunkumo, nuo supratimo iki vertinimo). Testą sudaro 42 klausimai: 40 uždaro tipo klausimai (už teisingą atsakymą į uždaro tipo klausimą skiriama 0,16 balo) ir 2 atviro tipo klausimai (už teisingą atsakymą į atviro tipo klausimą skiriama 0,3 balo). Testo metu studentai turi parodyti ir žinias, ir jų pagrindu susiformuotą Europos Sąjungos teisės problematikos suvokimą, testas leidžia įvertinti įgytus naujus gebėjimus.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
CHALMERS, Damian et	2024	European Union law : text	5 th edition	Cambridge: Cambridge

al.		and materials		University Press
CRAIG, Paul & DE BÚRCA, Gráinne (eds.)	2021	The evolution of EU law	3 th edition	Oxford, United Kingdom: Oxford University Press.
JARUKAITIS, Irmantas	2011	Europos Sąjunga ir Lietuvos Respublika: konstituciniai narystės pagrindai		Vilnius: Justitia.
KACZOROWSKA-IRELAND, Alina	2016	European Union Law.	4 th edition	Routledge
ŽALTAUSKAITĖ-ŽALIMIENĖ, Škirgailė et al.	2019	Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos, kaip individualių teisių gynybos standarto, taikymas supra- ir nacionaliniu lygmenimis.		Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
LENAERTS, Koen et al.	2023	EU Procedural Law	2 nd edition	Oxford: Oxford University Press
Papildoma literatūra				
Editors ISOKAITĖ-VALUŽĖ, Indrė; ŠINKŪNAS Haroldas	2025	The European Union 2004–2024. Twenty years of legal experience, challenges and growth after unprecedented EU enlargement		https://doi.org/10.1007/978-94-6265-718-2
JARUKAITIS, Irmantas	2024	The European Union as a Community of Values: the Importance of the Dialogue between the Court of Justice of the European Union and National Courts	Teisė, Vol. 131	https://doi.org/10.15388/Teise.2024.131.2
BORCHARDT, Klaus-Dieter	2023	Europos Sąjungos teisės abėcėlė		Liuksemburgas: Europos Sąjungos leidinių biuras
PHELAN, William	2019	Great judgments of the European Court of Justice : rethinking the landmark decisions of the foundational period		Cambridge: Cambridge University Press
RONSE, Thierry	2017	Compétences de l'Union européenne.	1 ^{ère} édition	Bruxelles: Éditions de l'Université de Bruxelles
BERNATONIS, Juozas et al. Vyr. red. ŠVEDAS, Gintaras	2014	Europos Sąjungos teisės įtaka Lietuvos teisei sistemai : mokslinių straipsnių, skirtų Europos Sąjungos teisės įtakai Lietuvos konstitucinei, administracinei, aplinkos apsaugos, baudžiamajai, civilinei ir civilinio proceso, darbo ir socialinės apsaugos bei finansų teisei, rinkinys: [Lietuvos narystei Europos Sąjungoje - 10 metų]		Vilniaus universiteto Teisės fakultetas
VĖGĖLĖ, Ignas	2011	Europos Sąjungos teisė: vidaus rinkos laisvės, konkurencija ir teisės derinimas		Vilnius: Registrų centras